

Ainevaldkond „Võõrkeeled“

1. Ainevaldkond „Võõrkeeled“	45
1.1. Ainevaldkonnapädevus	45
1.2. Ainevaldkonna õppeained.....	45
1.3. Ainevaldkonna kirjeldus	45
1.4. Üldpädevuste kujundamine ainevaldkonna õppeainetes	46
1.5. Lõiming.....	46
1.5.1. Lõiming teiste valdkonnapädevuste ja ainevaldkondadega.....	46
1.5.2. Läbivad teemad.....	47
1.6. Keeleoskustasemed A1.1 - C1	47
2. Inglise keel.....	51
2.1. Üldalused	51
2.1.1. Õppe-ja kasvatusesmärgid	51
2.1.2. Õppeainekirjeldus	51
2.1.3. Gümnaasiumi õpitulemused.	51
2.2. Õppesisu	52
2.2.1. I kursus: Eesti ja maailm.	52
2.2.2. Valikkursus Inimene ja ühiskond.	52
2.2.3. II kursus: Keskkond ja tehnoloogia.....	52
2.2.4. III kursus: Keskkond ja tehnoloogia.....	53
2.2.5. Valikkursus: Kultuur ja looming	53
2.2.6. IV kursus: Turism.....	53
2.2.7. V kursus: Haridus	53
2.2.8. Valikkursus: Elukeskkond.....	53
2.2.9. Valikkursus: Inimene kui looduse osa.....	54
2.3. Õppetegevus	54
2.4. Hindamine.	54
3. Vene keel	54
3.1. Üldalused.....	54
3.1.1. Õppe- ja kasvatusesmärgid.....	54
3.1.2. Õppeainekirjeldus.....	54
3.1.3. Gümnaasiumi õpitulemused.	55
3.2. Õppesisu.	55
3.2.1. I kursus: Haridus ja töö.....	55
3.2.2. II kursus. „Eesti ja maailm“.....	56
3.2.3. Valikkursus: Inimene ja ühiskond.	56
3.2.4. III kursus: Kultuur ja looming.....	56
3.2.5. Valikkursus: Eesti ja maailm.....	56
3.2.6. IV kursus	56
3.2.7. V kursus.....	57
3.2.8. Valikkursuskursus: Venemaa demokraatlik föderatiivne riik	57
3.2.9. Valikkursuskursus Venemaa kultuurilugu/ajalugu.....	57
3.4. Õppetegevus.	57
3.5. Hindamine.	58
4. Saksa Keel	58
4.1. Üldalused.....	58
4.1.1. Õppe- ja kasvatusesmärgid.....	58
4.1.2. Õppeaine kirjeldus.....	58
4.1.3. Õpitulemused.....	58
4.2. Õppesisu	59

4.2.1. I Kursus - A1.1	59
4.2.2. II Kursus - A1.1	59
4.2.3. III Kursus -A1.2.....	60
4.2.4. IV Kursus - A1.2	60
4.2.5. V Kursus – A.2.2	61
4.2.6. VI Kursus – A2.2.....	62
4.3. Hindamine	62

1. Ainevaldkond „Võõrkeeled“

1.1. Ainevaldkonnapädevus

Gümnaasiumi lõpetaja:

- 1) suhtleb eesmärgipäraselt nii kõnes kui ka kirjas, järgides vastavaid kultuuritavasid;
- 2) mõistab ja tõlgendab võõrkeeles esitatut;
- 3) on omandanud teadmisi erinevatest kultuuridest, mõistab kultuuride sarnasusi ja erinevusi ning väärtustab neid.

1.2. Ainevaldkonna õppeained

Ainevaldkonda kuuluvad inglise ja vene keel ning valikaine soome keel. Keelepoliitiline eesmärk on saavutada gümnaasiumi lõpuks vähemalt kahe võõrkeele valdamine iseseisva keelekasutaja tasemel (B-tase).

Kohustuslikud kursused on:

B2-keeleoskustasemega inglise keel	5
B1-keeleoskustasemega vene keel	5

Valikkursused on:

B2-keeleoskustasemega inglise keel	4
B1-keeleoskustasemega vene keel	4

1.3. Ainevaldkonna kirjeldus

Võõrkeeled avardavad inimese tunnetusvõimalusi ning suutlikkust mõista ja väärtustada mitmekultuurilist maailma, arendavad süsteemset mõtlemist ning eneseväljendusvõimalusi erinevate keeleliste ja mittekeeleliste vahenditega.

Kuna võõrkeel on eelkõige vahend teabe hankimiseks ja selle edastamiseks suhtlusprotsessis, siis on keeleõppe keskmes teemavaldkonnad, mille kaudu ja mille piires kujundatakse suhtluspädevust. Need on kõigile võõrkeeltele ühtsed, erinevused teemavaldkondade käsitlemisel tulenevad õpitava keele sihttasemest ja õppe kestusest.

Suhtluspädevust kujundatakse keele nelja osaoskuse arendamise kaudu: kuulamine, lugemine, rääkimine ja kirjutamine, mistõttu on täpsustavad õpitulemused esitatud osaoskuste kaupa.

Erinevaid osaoskusi õpetatakse integreeritult.

Raamdokumendi põhimõtete rakendamine õppetöös võimaldab arvestada õppija ealist ning individuaalset eripära, suunab erineva edasijõudmisega õpilasi seadma endale jõukohaseid õpieesmärke ning annab tagasisidet saavutatule kohta, toetades õpimotivatsiooni ning iseseisva õppija kujunemist.

Keelehariduse eesmärk on suurendada inimese keelepagasit, kus ühe võõrkeele õpe toetab teise võõrkeele omandamist.

Keeleõpe ei piirdu teatud keeleoskustaseme saavutamise ja mingiks hetkeks. Oluline on toetada õpilaste motivatsiooni, arendada oskusi, kujundada enesekindlust ning saada keelekogemusi ka väljaspool kooli, mis loob eelduse elukestvaks õppeks. Keeleõpe on pidev protsess, kus edasimineku tagab ainult järjepidevus.

Õppijas arendatakse oskust võrrelda oma keelt ja kultuuri teistega, mõista ja väärtustada nende eripära, olla tolerantne ning vältida eelarvamuslikku suhtumist võõrapärasesse. Teiste kultuuride tundmine aitab teadlikumalt tajuda oma keele ja kultuuri spetsiifikat.

Nüüdisaegne võõrkeeleõpe põhineb avatud ja paindlikul meetoodilisel kontseptsioonil, mida saab õppija vajaduste põhjal kombineerida ja varieerida. Õppijakeskse võõrkeeleõppe olulisemad põhimõtted on:

- 1) õppija aktiivne osalus õppes, tema teadlik ja loov võõrkeele kasutamine ning õpistrateegiate kujundamine;

- 2) keeleõppes kasutatava materjali sisu vastavus õppija huvidele;
- 3) erinevate aktiivõppevormide (sh paaris- ja rühmatöö) kasutamine;
- 4) õpetaja rolli muutumine teadmiste vahendajast õpilase koostööpartneriks ja nõustajaks teadmiste omandamise protsessis,
- 5) õppematerjalide mitmekesisus, nende kohandamine ja täiendamine lähtuvalt õppija eesmärkidest ning vajadustest.

1.4. Üldpädevuste kujundamine ainevaldkonna õppeainetes

Pädevustes eristatakse järgmisi omavahel seotud komponente: teadmised, oskused, väärtushinnangud ja käitumine. Võõrkeelte valdkonna õpitulemustes sisalduvad **keelepädevused**, kultuur (väärtushinnangud, käitumine) ja õpioskused. Võõrkeelte valdkonda kuuluvate ainete õpetamisega kujundatakse kõiki üldpädevusi (väärtuspädevust, sotsiaalset pädevust, enesemääratluspädevust, õpipädevust, suhtluspädevust, matemaatikapädevust, ettevõtlikkuspädevust) seatud eesmärkide, käsitletavate teemade ning erinevate õpimeetodite ja -tegevuste kaudu.

Väärtuspädevust toetatakse õpitavaid keeli kõnelevate maade kultuuride tundmaõppimise kaudu. Õpitakse mõistma ja aktsepteerima erinevaid väärtussüsteeme, mis lähtuvad kultuurilisest eripärast.

Sotsiaalne pädevus annab võimaluse ennast ka võõrkeeltes edukalt teostada. Erinevates igapäevastes suhtlussituatsioonides toimetulekuks on lisaks sobivate keelendite valikule vaja teada õpitavat võõrkeelt kõnelevate maade kultuuritausta ja sellest tulenevaid käitumisreegleid ning ühiskonnas kehtivaid tavasid. Seetõttu on sotsiaalne pädevus seotud ka väärtuspädevusega.

Enesemääratluspädevus areneb võõrkeeleõppes kasutatavate teemade kaudu. Iseendaga ja inimsuhetega seonduvat saab võõrkeeletunnis käsitleda arutluste, rollimängude ning muude õpitegevuste kaudu, mis aitavad õpilastel jõuda iseenda sügavama mõistmiseni. Oma tugevate ja nõrkade külgede hindamine on tihedalt seotud õpipädevuse arenguga.

Õpipädevust kujundatakse pidevalt erinevaid õpistrateegiaid rakendades (nt teabe otsimine võõrkeelsetest allikatest, sõnaraamatu kasutamine). Olulisel kohal on eneserefleksioon ning õpitud teadmiste ja oskuste analüüsimine (nt Euroopa keelemapi põhimõtetest lähtuvalt).

Suhtluspädevus on võõrkeeleõppe keskne pädevus. Võõrkeeleõpetuse eesmärgid lähtuvad otseselt suhtluspädevuse komponentidest ning nende sisust. Hea eneseväljendus-, teksti mõistmise ja tekstiloome oskus on eduka suhtlemise eelduseks võõrkeeltes.

Matemaatikapädevusega on võõrkeeleõppel kõige väiksem kokkupuude, kuid see on olemas, sest suhtluspädevuse raames tuleb osata võõrkeeles arvutada (nt sisseoste tehes), samuti saab teemade raames käsitleda matemaatikapädevuse vajalikkust erinevates elu- ja tegevusvaldkondades.

Ettevõtlikkuspädevus kaasneb eelkõige enesekindluse ja julgusega, mida annab inimesele võõrkeeleoskus.

Toimetulek võõrkeelses keskkonnas avardab õppija võimalusi oma ideede ja eesmärkide teostamisel ning loob eeldused koostööks teiste sama võõrkeelt valdavate ea- ja mõttekaaslastega.

1.5. Lõiming

1.5.1. Lõiming teiste valdkonnapädevuste ja ainevaldkondadega

Valdkonnapädevustest arendatakse võõrkeeleõppes eelkõige suhtluspädevust ja teisi valdkonnapädevusi (sotsiaalset, kunsti-, loodusteaduslikku, matemaatika- ja kehakultuuripädevust).

Kokkupuude kunstpädevusega toimub erinevate maade kultuurisaavutuste tundmaõppimise, eelkõige teemavaldkonna „Kultuur ja looming” kaudu. Loodusteaduslik pädevus, matemaatikapädevus ja kehakultuuripädevus teostuvad erinevate teemavaldkondade (nt

„Keskkond ja tehnoloogia”, „Inimene ja ühiskond”) ning nendes kasutatavate alustekstide kaudu. Võõrkeeles kasutatavad materjalid täiendavad teadmisi, mida õpilane omandab teistes õppeainetes, andes õpilasele keelelised vahendid erinevate valdkondadega seonduvate teemade käsitlemiseks.

Keelteoskus võimaldab õppijale ligipääsu lisateabeallikatele (teatmeteostele, võõrkeelsele kirjandusele, internetile jt), toetades sel moel materjali otsimist mõne teise õppeaine jaoks. Võõrkeelte omandamist toetab integreeritud õppematerjalide kasutamine lõimitud aine- ja keeleõppe raames.

1.5.2. Läbivad teemad

Võõrkeelte valdkonna ained kajastavad õpiesmärke ja teemasid, mis toetavad õpilase algatusvõimet, mõtteaktiivsust ning läbivate teemade omandamist, kasutades selleks sobivaid võõrkeelseid (autentseid) alustekste ning erinevaid pädevusi arendavaid töömeetodeid.

Kõiki läbivaid teemasid käsitletakse viie teemavaldkonna kaudu. Eelkõige on läbivad teemad seotud järgmiste teemavaldkondadega:

- 1) „Haridus ja töö”, „Inimene ja ühiskond” – elukestev õpe ja karjääri planeerimine;
- 2) „Keskkond ja tehnoloogia”, „Inimene ja ühiskond” – keskkond ja jätkusuutlik areng;
- 3) „Eesti ja maailm”, „Haridus ja töö”, „Inimene ja ühiskond” – kodanikualgatus ja ettevõtlikkus;
- 4) „Eesti ja maailm”, „Kultuur ja looming”, „Inimene ja ühiskond” – kultuuriline identiteet;
- 5) „Keskkond ja tehnoloogia”, „Inimene ja ühiskond” – teabekeskkond;
- 6) „Keskkond ja tehnoloogia”, „Inimene ja ühiskond” – tehnoloogia ja innovatsioon;
- 7) „Keskkond ja tehnoloogia”, „Inimene ja ühiskond” – tervis ja ohutus;
- 8) läbivat teemat „Väärtused ja kõlblus” käsitletakse kõigis viies teemavaldkonnas.

1.6. Keeleoskustasemed A1.1 - C1

Osaoskuste õpitulemused

	KUULAMINE	LUGEMINE	RÄÄKIMINE	KIRJUTAMINE	GRAMMATIKA KORREKTSUS
A1.1	Tunneb väga aeglaselt ja selgelt sidus kõnes ära õpitud sõnad ja fraasid; arusaamist toetab pildimaterjal. Reageerib pöördumistele adekvaatselt (nt tervitused, tööjuhised). Tunneb rahvusvaheliselt kasutatavaid lähedase hääldusega sõnu (nt hamburger, film, takso, kohv).	Tunneb õpitava keele tähemärke. Tunneb tekstis ära tuttavad nimed, sõnad (sh rahvusvaheliselt kasutatavad) ja fraasid. Loeb sõnu, fraase ja lauseid õpitud sõnavara ulatuses; arusaamist võib toetada pildimaterjal.	Oskab vastata väga lihtsatele küsimustele ning esitada samalaadseid küsimusi õpitud sõnavara ja lausemallide piires. Vajab vestluskaaslase abi, võib toetuda emakeelele ja žestidele.	Tunneb õpitava keele kirjatähti, valdab kirjatehnikat, oskab õpitud fraase ja lauseid ümber kirjutada (ärakiri). Oskab kirjutada isikuandmeid (nt vihiku peale). Koostab lühikesi lauseid õpitud mallide alusel.	Kasutab üksikuid äraõpitatud tarindeid ja lausemalle, kuid neiski tuleb ette vigu.
A1.2	Saab aru selgelt hääldatud fraasidest, lausetest ja tuttava situatsiooniga seotud lühikestest dialoogidest. Mõistab selgelt ja aeglaselt antud juhiseid ning pöördumisi.	Loeb lühikesi lihtsaid tekste (nt ürituste kavad, postkaardid, meilid, kuulutused, sildid, teeviidad, lühiankeedid, -küsimustikud, -teated, -sõnumid) ja leiab neist vajaliku	Oskab lühidalt tutvustada iseennast ja oma ümbrust. Saab hakkama õpitud sõnavara ja lausemallide piires lihtsate dialoogidega; vajab vestluskaaslase abi. Hääldusvead võivad põhjustada	Oskab lühidalt kirjutada iseendast ja teisest inimesest. Oskab täita lihtsat küsimustikku. Tunneb õpitud sõnavara õigekirja. Kasutab lause alguses suurtähte ja lause lõpus õiget	

	Vajab kordamist, osutamist, piltlikustamist vms.	faktiinfo. Saab aru lihtsatest kirjalikest tööjuhustest. Lugemise tempo on väga aeglane, teksti mõistmiseks võib vaja minna korduvat lugemist. Tekstist arusaamiseks oskab kasutada õpiku sõnastikku.	arusaamatusi. Kõnes esineb kordusi, katkestusi ja pause.	kirjavahemärki.
--	--	---	--	-----------------

	KUULAMINE	LUGEMINE	RÄÄKIMINE	KIRJUTAMINE	GRAMMATIKA KORREKTSUS
A2.1	Mõistab lihtsaid vestlusi ning lühikeste jutustuste, teadete ja sõnumite sisu, kui need on talle tuttavatel teemal, seotud igapäevaste tegevustega ning esitatud aeglaselt ja selgelt. Vajab kordamist ja selget hääldust.	Loeb üldkasutatava sõnavaraga lühikesi tavatekste (nt isiklikud kirjad, kuulutused, uudised, juhised, kasutusjuhendid); leiab tekstis sisalduvat infot ja saab aru teksti mõttest. Lugemise tempo on aeglane. Tekstist arusaamiseks oskab kasutada koolisõnastikku.	Oskab lühidalt kirjeldada lähiümbrust, igapäevaseid toiminguid ja inimesi. Kasutab põhisõnavara ja käibefraase, lihtsamaid grammatilisi konstruktsioone ning lausemalle. Suudab alustada ja lõpetada lühi-vestlust, kuid ei suuda seda juhtida. Kõne on takerdunud, esineb hääldusvigu.	Koostab õpitud sõnavara piires lähiümbruse ja inimeste kirjeldusi. Kirjutab lihtsaid teateid igapäevaeluga seotud tegevustest (nt postkaart, kutse); koostab lühisõnu. Oskab kasutada sidesõnu ja, ning jt. Oskab näidise järgi koostada lühikesi tekste, abivahendina kasutab õpiku- või koolisõnastikku.	Kasutab küll õigesti mõningaid lihtsaid tarindeid, kuid teeb sageli vigu grammatika põhivaras (nt ajab segi ajavormid või eksib aluse ja öeldise ühildumisel); siiski on enamasti selge, mida ta väljendada tahab.
A2.2	Suudab jälgida enda jaoks tuttava valdkonna mõttevahetust ning eristada olulist infot. Saab aru olmesfääris kuuldu üldkeelse suhtluse sisust (nt poes, bussis, hotellis, piletilevis). Vajab sageli kuuldu täpsustamist.	Loeb lihtsaid tavatekste (nt reklaamid, menüüd, ohuhoiatused) tuttavatel teemadel ja saab aru neis sisalduvast infost. Suudab mõnikord aimata sõnade tähendust konteksti toel.	Oskab rääkida oma huvidest ja tegevustest. Tuleb toime olmesfääris suhtlemisega. Oskab väljendada oma suhtumist ja eelistusi. Suudab alustada, jätkata ja lõpetada vestlust tuttavatel teemal, kuid võib vajada abi. Kasutab õpitud põhisõnavara ja lausemalle valdavalt õigesti; spontaanses kõnes on vigu. Kõne on arusaadav, kuigi esineb hääldusvigu ja sõnade otsimist.	Oskab kirjutada lühikesi kirjeldavat laadi jutukehi oma kogemustest ja ümbritsevast. Koostab lihtsaid isiklike kirju. Oskab kasutada sidesõnu aga, sest, et jt. Rakendab õpitud õigekirjareegleid (nt algustähe ortograafia, kirjavahemärgid).	

	KUULAMINE	LUGEMINE	RÄÄKIMINE	KIRJUTAMINE	GRAMMATIKA KORREKTSUS
B1.1	Saab aru vahetus suhtlussituatsioonide kuuldu sisust, kui vestlus on tuttavatel igapäevaeluga seotud teemal. Mõistab tele-	Loeb ja mõistab mõneleheküljelisi lihtsa sõnastusega faktipõhiseid tekste (nt kirjad, veebiväljaanded,	Oskab lihtsate seostatud lausetega rääkida oma kogemustest ja kavatsustest. Suudab lühidalt põhjendada	Oskab kirjutada õpitud teemadel lühikesi jutustavat laadi tekste, milles väljendab oma tundeid, mõtteid ja	Oskab üsna õigesti kasutada tüüpkeelendeid ja moodustusmalle. Kasutab tuttavas olukorras

	ja raadiosaadete ning filmide sisu, kui teema on tuttav ja pakub huvi ning pilt toetab heliteksti. Saab aru loomuliku tempoga kõnest, kui hääldus on selge ja tuttav.	infovoldikud, kasutusjuhendid). Mõistab jutustavat laadi teksti põhiideed ning suudab jälgida sündmuste arengut. Suudab leida vajalikku infot teatmeteostest ja internetist. Oskab kasutada kakskeelseid tõlkesõnastikke.	oma seisukohti. On võimeline ühinema vestlusega ja avaldama arvamust, kui kõneaine on tuttav. Kasutab õpitud väljendeid ja lausemalle õigesti; spontaanses kõnes esineb vigu. Hääldus on selge ja kõne ladus, kuid suhtlust võib häirida ebaõige intonatsioon.	arvamusi (nt isiklik kiri, e-kiri, blogi). Koostab erinevaid tarbetekste (nt teadaanne, kuulutus). Suhtleb on-/ine-vestluses (nt MSN). Oskab kasutada piiratud hulgal teksti sidumise võtteid (sidesõnad, asesõnaline kordus).	grammatiliselt üsna õiget keelt, ehkki on märgata emakeele mõju. Tuleb ette vigu, kuid need ei takista mõistmist.
B1.2	Saab kuulust aru, taipab nii peamist sõnumit kui ka üksikasju, kui räägitakse üldlevinud teemadel (nt uudistes, spordi-reportaažides, intervjuudes, ettekannetes, loengutes) ning kõne on selge ja üldkeelne.	Loeb ja mõistab mõneleheküljelisi selge arutlus-käiguga tekste erinevatel teemadel (nt noortele mõeldud meediatekstit, mugandatud ilukirjandustekstit). Suudab leida vajalikku infot pikemast arutlevast tekstist. Kogub teemakohast infot mitmest tekstist. Kasutab erinevaid lugemisstrateegiaid (nt üld-lugemine, valiklugemine). Tekstides esitatud detailid ja nüansid võivad jääda selgusetuks.	Oskab edasi anda raamatu, filmi, etenduse jms sisu ning kirjeldada oma muljeid. Tuleb enamasti toime vähem tüüpilistes suhtlus-olukordades. Kasutab põhisonavara ja sagedamini esinevaid väljendeid õigesti; keerukamate lausestruktuuride kasutamisel tuleb ette vigu. Väljendab ennast üsna vabalt, vajaduse korral küsib abi. Hääldus on selge, intonatsiooni- ja rõhuvead ei häiri suhtlust.	Oskab koostada eri allikatest pärineva info põhjal kokkuvõtte (nt lühiülevaade sündmustest, isikutest). Oskab kirjeldada tegelikku või kujuteldavat sündmust. Oskab isiklikus kirjas vahendada kogemusi, tundeid ja sündmusi. Oskab kirjutada õpitud teemal oma arvamust väljendava lühikirjandi. Oma mõtete või arvamuste esitamisel võib olla keelisi ebatäpsusi, mis ei takista kirjutatu mõistmist.	

	KUULAMINE	LUGEMINE	RÄÄKIMINE	KIRJUTAMINE	GRAMMATIKA KORREKTSUS
B2.1	Saab aru nii elavast suulisest kõnest kui ka helisalvestistest konkreetsetel ja abstraktsetel teemadel, kui kuuldu on üldkeelne ja suhtlejad on rohkem kui kaks. Saab aru loomuliku tempoga kõnest.	Loeb ja mõistab mitmeleheküljelisi tekste (nt artiklid, ülevaated, juhendid, teatme- ja ilukirjandus), mis sisaldavad faktiinfot, arvamusi ja hoiakuid. Loeb ladusalt, lugemissonavara on ulatuslik, kuid raskusi võib olla idioomide mõistmisega. Oskab kasutada ükskeelset seletavat sõnaraamatut.	Esitab selgeid üksikasjalikke kirjeldusi üldhuvitavatel teemadel. Oskab põhjendada ja kaitsta oma seisukohti. Oskab osaleda arutelus ja kõnevooru üle võtta. Kasutab mitmekesisest sõnavara ja väljendeid. Kasutab keerukamaid lausestruktuure, kuid neis võib esineda vigu. Kõne tempo on ka pikemate kõnelõikude puhul üsna ühtlane; sõna-	Kirjutab seotud tekste konkreetsetel ja üldisematel teemadel (nt seletuskiri, uudis, kommentaar). Põhjendab oma seisukohti ja eesmärgi. Oskab kirjutada kirju, mis on seotud õpingute või tööga. Eristab isikliku ja ametliku kirja stiili. Oskab korduste vältimiseks väljendust varieerida (nt sünonüümid). Võib esineda ebatäpsusi lausestuses, eriti kui	Valdab grammatikat küllaltki hästi. Ei tee vääritimõistmist põhjustavaid vigu. Aeg-ajalt ettetulevaid vääratusi, juhuslikke vigu ning lauseehituse lapsusi suudab enamasti ise parandada.

			ja vormi-valikuga seotud pause on vähe ning need ei sega suhtlust. Intonatsioon on enamasti loomulik.	teema on võõras, kuid need ei sega kirjutatu mõistmist.	
B2.2	Suudab jälgida abstraktset teemakäsitlust (nt vestlus, loeng, ettekanne) ja saab aru keeruka sisuga mõttevahetusest (nt väitlus), milles kõnelejad väljendavad erinevaid seisukohti. Mõistmist võivad takistada tugev taustamüra, keelenäljad, idioomid ja keerukad tarindid.	Suudab lugeda pikki ja keerukaid, sh abstraktseid tekste, leiab neist asjakohase teabe (valik-lugemine) ning oskab selle põhjal teha üldistusi teksti mõtte ja autori arvamuse kohta. Loeb iseseisvalt, kohandades lugemise viisi ja kiirust sõltuvalt tekstist ja lugemise eesmärgist. Raskusi võib olla idioomide ja kultuurisidusate vihjete mõistmisega.	Väljendab ennast selgelt, suudab esineda pikemate monoloogidega. Suhtleb erinevatel teemadel, oskab vestlust juhtida ja anda tagasisidet. On võimeline jälgima oma keelekasutust, vajaduse korral sõnastab öeldu ümber ja suudab parandada enamiku vigadest. Oskab valida sobiva keele-registri. Könerütmis ja -tempo on tunda emakeele mõju.	Oskab kirjutada esseed: arutluskäik on loogiline, tekst sidus ja teemakohane. Oskab refereerida nii kirjalikust kui ka suulisest allikast saadud informatsiooni. Kasutab erinevaid keele-registreid sõltuvalt adressaadist (nt eristades isikliku, poolametliku ja ametliku kirja stiili). Lausesiseseid kirjavahemärke kasutab enamasti reeglipäraselt.	

	KUULAMINE	LUGEMINE	RÄÄKIMINE	KIRJUTAMINE	GRAMMATIKA KORREKTSUS
C1	Mõistab pingutuseta ka abstraktsetel ja tundmatutel teemadel kuuldu (nt film, pikem vestlus, vaidlus). Suudab kriitiliselt hinnata kuuldu sisu ning tõstatatud probleeme. Mõistmist võivad raskendada haruldased idioomid, võõras aktsent, släng või murdekeel.	Loeb pikki keerukaid erineva registri ja esituslaadiga tekste. Loeb kriitiliselt, oskab ära tunda autori hoiakud, suhtumise ja varjatult väljendatud mõtted. Stiilinüanssidest, idiomaatikast ning teksti keerukatest üksikasjadest arusaamine võib nõuda kõrvalist abi (nt sõnastik, emakeelekõneleja nõuanne).	Väljendab ennast lususalt ja spontaanselt. Suudab raskusteta ja täpselt avaldada oma mõtteid ning arvamusi erinevatel teemadel. Keelekasutus on paindlik ja loominguiline. Suudab saavutada suhtluseesmärke. Sõnavara on rikkalik, võib esineda üksikuid vigu sõnade semantilistes seostes, reksioonistruktuurid es ja sõnajärjes.	Oskab kirjutada põhjalikku ülevaadet mitmest kirjalikust allikast saadud teabe põhjal (nt retsensioon, arvustus). Suudab toimetada kirjalikke tekste. Oskab kirjutada loogiliselt üles ehitatud kirjeldavaid, jutustavaid ja arutlevaid tekste, mis tekitavad huvi ning mida on hea lugeda. Võib esineda juhuslikke õigekirja- ja interpunktsioonivigu.	Kasutab grammatiliselt õiget keelt, vigu tuleb ette harva ning neid on raske märgata.

2. Inglise keel

2.1. Üldalused

2.1.1. Õppe-ja kasvatusesmärgid

Gümnaasiumi B2 keeleoskustasemega lõpetaja:

- 1) omandab keeleoskuse tasemel, mis võimaldab tal keelt vabalt kasutada õpitava keele keskkonnas;
- 2) mõistab ja väärtustab oma ning teiste kultuuride sarnasusi ja erinevusi;
- 3) suhtleb kõnelejatega nende kultuurinorme järgides;
- 4) osaleb erinevates rahvusvahelistes projektides ning kasutab võõrkeeli rahvusvahelises töökeskkonnas;
- 5) analüüsib oma teadmisi ja oskusi, tugevusi ja nõrkusi, omandab elukestvaks õppimiseks motivatsiooni ja vajalikud oskused.

2.1.2. Õppeainekirjeldus

B2 keeleoskustasemega:

1. Avarduvad inimese tunnetusvõimalused, laieneb tema silmaring ja areneb tema eneseväljendamise oskus;
2. Ainevaldkonda kuuluvate võõrkeelte õppekirjandus on üles ehitatud lähtuvalt keeleoskustasemete kirjeldustest Euroopa keeleõppe raamdokumendis.
3. Raamdokument võimaldab motiveerida õppima võõrkeeli.
4. Suhtluspädevus kujundatakse keele nelja osaoskuse (kuulamine, rääkimine, lugemine, kirjutamine) kaudu.
5. Erinevaid osaoskusi õpetatakse integreeritult.
6. Keeleõpet teostatakse seotult teiste õppeainetega.
7. Õpetamine peab arendama enesehinnangut ja väärtuskäitumist.
8. Peab suurendama inimese keelepagasit.
9. Peab motiveerima inimest edasiseks enesetäiendamiseks.
10. Arendatakse oskust võrrelda oma keelt ja kultuuri teistega.
11. Õpetaja muutub kasvatajast koostööpartneriks.
12. B2 keeleoskustasemega keele puhul on gümnaasiumi lõpetaja rahuldav õpitulemus B2.1, hea õpitulemusega õpilane on võimeline täitma osaliselt ja väga hea õpitulemusega õpilane kõik B2.2 keeleoskustaseme nõuded.
13. Õpetuses kasutatakse kommunikatiivse keeleõppe põhimõtteid ning aktiivõppe meetodeid.
14. Rõhk on interaktiivsel õppimisel ja keele kasutamisel.
15. Keeleteadmised ei ole eesmärk omaette, vaid vahend parema keeleoskuse omandamiseks. Keele struktuuri õpitakse kontekstis.
16. Õpilane peaks olema teadlik oma kohast ja vastutusest ühiskonnas ning suutma anda adekvaatseid hinnanguid.

2.1.3. Gümnaasiumi õpitulemused.

Gümnaasiumi lõpetaja:

- 1) mõistab konkreetsel või abstraktsel teemal keerukate tekstide ja mõtte-vahetuse tuuma;
- 2) vestleb spontaanselt ja ladusalt;
- 3) selgitab oma vaatenurka ning kaalub kõnealuste seisukohtade tugevaid ja nõrku külgi;
- 4) loob erinevatel teemadel sidusa ning loogilise teksti;
- 5) arvestab suheldes õpitava keele maa kultuurinorme;
- 6) loeb võõrkeelset kirjandust, vaatab filme, telesaateid ja kuulab raadiosaateid;
- 7) kasutab teatmeallikaid vajaliku info otsimiseks;

- 8) seab eesmärged ja hindab nende saavutatuse taset ning valib ja vajadusel muudab oma õpistrateegiaid;
- 9) seostab omandatud teadmisi teiste valdkondade teadmistega.

2.2. Õppesisu

2.2.1. I. kursus: Eesti ja maailm.

1. Eesti riik ja rahvas:

- omariiklus ja kodanikuks olemine;
- geograafiline asend ja kliima;
- rahvastik: põhirahvus, muukeelne elanikkond;
- mitmekultuuriline ühiskond.

2. Eesti ja teised riigid:

- Eesti kui Euroopa Liidu liikmesmaa;
- Eesti koht maailmas.

2.2.2. Valikkursus Inimene ja ühiskond.

1. Inimene kui looduse osa:

- tasakaal inimese ja looduse vahel;
- elulaad ehk olemise viis.

2. Inimene kui indiviid:

- inimese loomus ja käitumine, vastuoludesse sattumine;
- iga inimese kordumatu eripära;
- väärtushinnangud, vaated elule ja ühiskonnale;
- inimsuhted: isiklikud, emotsionaalsed, sotsiaalsed.

Õppetegevus.

1. Iseseisev lugemine ja kuulamine.
2. Meedia- ja autentsete audiovisuaalsete materjalide kasutamine.
3. Loovtööd (kirjand, essee, artikkel, kokkuvõte, luuletus)
4. Referaatide ja uurimistööde koostamine ja esitlemine.
5. Argumenteerimisoskuse arendamine.
6. Projektitööd.
7. Tarbekirjade koostamine (CV, seletuskiri, avaldus)
8. Info otsimine teatmeallikatest.
9. TESTI kasutamine.

2.2.3. II kursus: Keskkond ja tehnoloogia

1) Tehnoloogia:

- teadus- ja tehnikasaavutused ning nende rakendamine igapäevaelus;
- teabekeskkond: infootsing ja -vahetus;
- keeletehnoloogilisi rakendusi igapäevaelus: elektroonsed sõnastikud, keeleõppematerjalid,
- arvutipõhine keeleõpe, tõlkeabiprogrammid jne;
- biotehnoloogia igapäevaelus: olmekeemia, kosmeetika- ja toiduainetööstus jne.

2) Elukeskkond:

- elutingimused erineva kliima ja rahvastusega aladel;
- sotsiaalsete hüvede olemasolu ja nende kättesaadavus (nt arstiabi, pensionid, riiklikud

- toetused ja fondid, abirahad, soodustused puudega inimestele);
- säästlik eluviis;
- sotsiaalne miljö: põhirahvusest koosnev või mitmekeelne ja -kultuuriline ühiskond;
- lähinaabrid.

2.2.4. III kursus: Keskkond ja tehnoloogia

1) Geograafiline keskkond:

- keskkonna ja inimese suhted, keskkonnateadlikkus: looduslik tasakaal, puutumatu
- loodus; tööstus- ja kultuurmaastikud, kaitsealad; saasteallikad;
- loodusliku tasakaalu kadumisest tingitud ohud keskkonnale ja inimestele; kliima ja
- kliimamuutused;
- keskkonna jätkusuutlik areng.

2.2.5. Valikkursus: Kultuur ja looming

1) Kultuur kui looming:

- looming: kirjandus, kujutav kunst, helilooming, arhitektuur, tarbekunst, käsitöö jne;
- rahva ajalooline kultuurimälu;
- loova mõtte arendamine kogemuse kaudu.

2) Kultuuritraditsioonid ja tavad:

- rahvapärимused, muistendid, muinasjutud, vanasõnad, kõnekäänud kui rahvatarkuse varamu;
- erinevate rahvaste kultuuritraditsioonid, tavad ja uskumused.

2.2.6. IV kursus: Turism

1) Puhkus:

- liikumisvahend;
- Vaatamisväärsused;

2) Reisimine

- ökoturism;
- turismi probleemid;

2.2.7. V kursus: Haridus

- hariduse tähtsus;
- haridussüsteemid;
- kooli tüübid;
- eksami väärtus;
- elukestvas õppes;
- kooli uuendusi;

2.2.8. Valikkursus: Elukeskkond

1) ajalugu

- ajalugu kogemus;
- sõda ja rahu;

2) ühiskonna probleemid

- kuritegevus;
- vananemine;
- töötus;

3) heategevus

- sotsiaalkaitse;

4) Ökoloogia

2.2.9. Valikkursus: Inimene kui looduse osa

1) tervislik eluviis

- ervislik toitumine;
- stress;
- sport.

2.3. Õppetegevus

Gümnaasiumis arendatakse kõiki osaoskusi võrdselt, rõhuasetused võivad kursuseti olla erinevad. Õpitavat keelt kasutatakse aktiivselt nii tunnis kui ka väljaspool tundi (nt kirjasõbrad, õppereisid, õpilasvahetused ja kohtumised õpitavat keelt emakeelena kõnelejatega). Õpilane loeb autentseid ilukirjandus-, teabe-, tarbe- ja meediatekste. Kasutatakse mitmekesiseid ülesandeid, mis eeldavad loovat lähenemist. Keeletasemele vastava sõnavara omandamiseks ning keerukamate keelekonstruktsioonide kasutamiseks ja kinnistamiseks kasutab õpetaja ülesandeid, kus õpilane saab rakendada suhtlemisoskust, kasutades erinevaid keeleregistreid (nt suhtlemine ametiasutuses, tööintervjuul, olmesfääris).

Õpetaja suunab õpilasi kõrvutama ja analüüsima erinevate keelte sarnasusi ja erinevusi, nägema keeltevahelisi seoseid ning jälgima oma keelekasutust.

Õpetaja planeerib koos õpilasega tööd, et saavutada eesmärgiks seatud keeleoskustase. Iseseisvate tööharjumuste kõrval kinnistuvad paaris- ja meeskonnatöö oskused.

Õppetegevuseks sobivad näiteks:

- 1) meedia- ja autentsete audiovisuaalsete materjalide kasutamine;
- 2) iseseisev lugemine ning kuulamine;
- 3) tarbekirjade koostamine (nt CV, seletuskiri, avaldus, kaebus);
- 4) loovtööd (nt kirjand, essee, artikkel, retsensioon, kokkuvõte, luuletus, tõlge, blogi);
- 5) referaatide ja/või uurimistööde koostamine ning esitlemine;
- 6) argumenteerimisoskuse arendamine (nt väitlus, vaidlus);
- 7) rolli- ja suhtlusmängud;
- 8) projektitööd (nt filmide tegemine, teatritükkide etendamine, veebilehtede koostamine);

2.4. Hindamine.

Hindamise aluseks on Kallavere Keskkooli hindamisjuhend.

3. Vene keel

3.1. Üldalused.

3.1.1. Õppe- ja kasvatuseesmärgid.

Gümnaasiumi **B1** keeleoskustasemega lõpetaja:

- 1) omandab keeleoskuse tasemel, mis võimaldab tal iseseisvalt toimida õpitava keele keskkonnas;
- 2) mõistab ning väärtustab oma ja teiste kultuuride sarnasusi ja erinevusi;
- 3) on võimeline jätkama õpinguid võõrkeeles, kasutama võõrkeeli rahvusvahelises töökeskkonnas;

3.1.2. Õppeainekirjeldus.

- 1) B1 keeleoskustasemega avardab inimene oma tunnetusvõimalusi, suhtlemis-võimalusi;
- 2) Võõrkeelte õppekirjandus on üles ehitatud lähtudes keeleoskustasemete kirjel-dustest Euroopa Liidu keele raamdokumendis.

- 3) Raamdokument võimaldab motiveerida õppima võõrkeeli.
- 4) Suhtluspädevust kujundatakse keele nelja osaoskuse (kuulamine, lugemine, rääkimine, kirjutamine) arendamise kaudu; erinevaid osaoskusi õpetatakse integreeritult.
- 5) Õpetamine peab toetama õpilaste motivatsiooni arendada oskusi, kujundada enesekindlust ning saada keelekogemusi ka väljaspool kooli.
- 6) Õppijas arendatakse oskust võrrelda oma keelt ja kultuuri teistega.
- 7) Arendada õppija aktiivset osalust õppes.
8. Keeleõppes kasutatava materjali sisu vastavus õppija huvidele.
- 9) Kasutada erinevaid aktiivõppe vorme.
- 10) Gümnaasiumi keeletunnis suheldakse peamiselt õpitavas võõrkeeles.
- 11) Keeleteadmised ei ole eesmärk omaette, keelestruktuuri õpitakse kontekstis.
- 12) Võõrkeele omandamine on tegevus, mis nõuab pingutust ja aktiivset osalust.
- 13) Pragmatilise pädevuse kaudu areneb võime mõista ja luua tekste.
- 14) Rõhk on interaktiivsel õpitava keele kasutamisel.
- 15) Keeleõpet teostatakse seotult teiste õppeainetega.
- 16) B1 keeleoskustasemega keele puhul on rahuldav õpitulemus tase B1.1, hea ja väga hea õpitulemus tase B1.2.

3.1.3. Gümnaasiumi õpitulemused.

Gümnaasiumi lõpetaja:

- 1) mõistab kõike olulist endale tuttavalt või huvipakkuvalt teemal;
- 2) saab igapäevases suhtluses enamasti hakkama õpitavat keelt kõnelevate inimestega;
- 3) kirjeldab kogemusi, sündmusi, unistusi, eesmärke;
- 4) koostab lihtsa teksti tuttavalt teemal;
- 5) suhtluses arvestab õpitava keele maa kultuurinorme;
- 6) tunneb huvi õpitavat keelt kõnelevate maade kultuurielu vastu, vaatab filme ja telesaateid ning kuulab raadiosaateid;
- 7) vajaliku info leidmiseks kasutab tõlkesõnaraamatuid, interneti;
- 8) seostab omandatud teadmisi võõrkeelte valdkonna teadmistega;
- 9) seab eesmärke ja hindab nende saavutamise taset ning valib ja vajadusel muudab oma õpistrateegiaid.

3.2. Õppesisu.

3.2.1. I kursus: Haridus ja töö

Pere ja kasvatus.

- 1) Perekonnd, peresuhted, laste ja vanemate omavaheline mõistmine.
- 2) Viisakusreeglid, käitumisnormid, väärtushinnangute kujundamine,
- 3) Väärtused ja kõlblus.
- 4) Harrastused.

Haridus.

- 1) Kohustuslik kooliharidus, iseõppimine.
- 2) Koolikeskkond ja –traditsioonid, noorteorganisatsioonid.
- 3) Riiklikud ja eraõppeasutused.

Tööelu.

- 1) Elukutsevaliku võimalusi ja karjääri planeerimine.
- 2) Vastutustundlik suhtumine, hoolivus enese ja teiste suhtes.

3.2.2. II kursus. „Eesti ja maailm”

Eesti riik ja rahvas.

- 1) Geograafiline asend ja kliima.
- 2) Rahvastik – põhirahvus, muukeelne elanikkond.
- 3) Mitmekultuuriline ühiskond.
- 4) Eesti koht maailmas,
- 5) Eesti keel ja eesti meel – kultuuritraditsioonid, kodukoha lugu.

3.2.3. Valikkursus: Inimene ja ühiskond.

Inimene kui indiviidum.

- 1) Inimese loomus ja käitumine.
- 2) Iga inimese kordumatus ja eripära.
- 3) Väärtushinnangud, vaated elule ja ühiskonnale.
4. Inimsuhted: isiklikud, emotsionaalsed, sotsiaalsed
- 5) Erinevad inimesed ja rahvad.

Inimestevaheline suhtlus.

- 1) Suhtlemisvahendid.
- 2) Meedia kui suhtluskanal ja –vahend.

2.3.4. III kursus: Kultuur ja looming.

Kultuuritraditsioonid ja tavad.

- 1) Erinevate rahvaste kultuuritraditsioone, tavasid ja uskumusi.
- 2) Rahvapärимused, muistendid, muinasjutud, vanasõnad ja kõnekäänud kui rahvatarkuse varamu.

Kultuur kui looming

- 1) Rahva ajalooline kultuurimälu

Keskkond ja tehnoloogia.

Elukeskkond.

- 1) Sotsiaalne miljöö: põhirahvusest koosnev või mitmekeelne ja – kultuuriline ühiskond, lähinaabrid.

2.3.5. Valikkursus: Eesti ja maailm.

Eesti riik ja rahvas.

- 1) Omariiklus ja kodanikuks olemine.

Eesti keel ja eesti meel.

- 1)Rahvuslik identiteet.

Eesti ja teised riigid.

- 1)Eesti kui Euroopa Liidu liikmesmaa: ELi liikmesriigid.

Keskkond ja tehnoloogia.

Tehnoloogia.

- 1)Teadus-ja tehnikasaavutused ning nende rakendamine igapäevaelus.
- 2)Keetehnoloogilisi rakendusi igapäevaelus.
- 3)Teabekeskkond: infootsing ja –vahetus.

2.3.6 IV kursus

Haridus ja töö.

1.Haridus.

- 1.Edasi õppimisvõimalusi Eestis ja välismaal.
- 2.Elukestev õpe.

2.Tööelu

- 1.Tööotsimine; CV koostamine, tööleping, töövestlus.
- 2.Töö kui toimetulekuallikas.
- 3.Töötaja ning tööandja õigused ja vastutus.
- 4.Suhted töökollektiivis.
- 5.Puuetega inimeste töö.

Inimene ja ühiskond.

- 1.Ühiskond kui eluavalduste kogum.
- 1.Sotsiaalsfäär: heategevus.
- 2.Ebaterved eluviisid, kuritegevus.

2.3.7. V kursus

Eesti ja maailm

- 1.Eesti keel ja eesti meel. Kuulturitraditsioonid.

Kultuur ja looming.

- 1.Looming: kirjandus, heliloomine, arhitektuur.
- 2.Loomeprotsessi soodustavad ja takuistavad tegurid.

Keskkond ja tehnoloogia

- 1.Geograafiline keskkond.
- 2.Elukeskkond.

2.3.8. Valikkursuskursus: Venemaa demokraatlik föderatiivne riik

- 1.Euroopa ja Aasia.
- 2.Loodus, tööstus, põllumajandus
- 3.Demokraatlik föderatiivne riik.
- 4.Rahvused ja keeled.
- 5.Riigi sümboolika.

2.3.9. Valikkursuskursus Venemaa kultuurilugu/ajalugu

- 1.Vene ajalugu.
- 2.Romanovid vene ajaloos.
- 3.Kultuuriväärtused
- 4.Eestimaaga seotud vene kirjanikud

3.4. Õppetegevus.

- 1) Iseseisev lugemine ja kuulamine.
- 2) Tarbekirjade koostamine (CV, seletuskiri, avaldus).
- 3) Loovtööd (essee, artikkel, kokkuvõte).
- 4) Referaatide koostamine ja esitlemine.
- 5) Rolli- ja suhtlusmängud.
- 6) Projektitööd.
- 7) TESTI kasutamine.
- 8) Dialoogi moodustamine (suhtlemine ametiasutuses, tööintervjuul, olmesfääris).
- 9) Aktiivne kasutamine tunnis ja väljaspool tundi.
- 10) Meedia- ja autentsete audiovisuaalsete materjalide kasutamine.
- 11) Arendada suulise suhtluse kõrval kirjalikku suhtlust.
- 12) Oma arvamuse avaldamine ning erinevate seisukohtadega arvestamine.

3.5.Hindamine.

- 1) Õpilase õpitulemusi hinnatakse kokkuvõtvalt üldjuhul kursusehinnetega viie- palli süsteemis.
- 2) Valikkursuste hindamisel kasutatakse hinnanguid „arvestatud” ja „mitte-arvestatud”.
- 3) Hinnatakse kõiki osaoskusi lõimitult.
- 4) Iga kohustuslikku kursust hinnatakse viiepalli süsteemis kõigi osaoskuste (kuulamine, kirjutamine, rääkimine, lugemine) kohta.

4. Saksa Keel

4.1. Üldalused

4.1.1. Õppe- ja kasvatusesmärgid

A2-keeleoskustasemega võõrkeeleõpetusega taotletakse, et õpilane:

1. omandab keeleoskuse tasemel, mis võimaldab toime tulla teda puudutavates igapäevastes suhtlusolukordades võõrkeelt emakeelena kõnelejaga;
2. mõistab ja väärtustab oma ning teiste kultuuride sarnasusi ja erinevusi ja oskab suhtluses sellega arvestada;
3. huvitub õpitavat keelt kõnelevatest maadest ja nende kultuurist;
4. omandab elukestvaks õpeks motivatsiooni ning vajalikud oskused.

4.1.2. Õppeaine kirjeldus

Lisaks kahele põhikoolis õpitud võõrkeelele on gümnaasiumiastme õpilasel kooli õppesuunast lähtuvalt võimalik alustada ka uue võõrkeele ehk **A2-keeleoskustasemega võõrkeele** õppimist, selleks ei pea olema eelteadmisi. Uue võõrkeele omandamist toetab varasem keeleõppimise kogemus.

Soovitav kursuste arv on vähemalt kaheksa. Sel juhul on gümnaasiumi lõpetaja rahuldav õpitulemus üldjuhul A1.2, hea õpitulemus A2.1 ja väga hea õpitulemus A2.2. Õpitulemused võivad keeleti ja ka osaoskuseti erineda.

Õppeprotsessis kasutatakse kommunikatiivse keeleõppe põhimõtteid ning aktiivõppemeetodeid. Rakendatakse paaris- ja rühmatööd, toetatakse võõrkeelse suhtlus- ja esinemisoskuse väljakujunemist (nt referaadid, esitlused, sh multimeedia, suhtlusportaalid, blogid). Õpilasi ergutatakse kasutama keelt ka väljaspool keeletunde. Gümnaasiumi keeletunnis suheldakse peamiselt õpitavas võõrkeeles. Kooli õppekeelt kasutatakse vastavalt vajadusele (nt selgituste andmisel).

Kuus teemavaldkonda ja nende alateemad on igapäevaelus omavahel läbi põimunud ning nii on neid võimalik käsitleda ka keeleõpetuses. Eri teemade kaudu on õpilasel võimalus võrrelda Eesti ja õpitava keelega seotud kultuuriruumi. Teemasid käsitledes peetakse silmas keeleoskustaset, õpilase huve ning teemade päevakohasust.

Keeleteadmised ei ole eesmärk omaette, vaid vahend parema keeleoskuse omandamiseks.

Õpilase edasiliikumise järgi keeleoskustasemetes arenevad ka tema keelelised teadmised.

Õpilase tähelepanu juhitakse olulistele kultuurierinevustele suhtlemises. Keeleõppes arendatakse endiselt õpioskusi, mis toetavad edasisi võõrkeeleõpinguid ning panevad aluse elukestvale õppele.

4.1.3. Õpitulemused

Hindamine toimub vastavalt kooli hindamissüsteemile hinnetega (1) – (5).

Kursuse jooksul toimub individuaalne suuline hindamine, iga teema lõpus toimub test (kirjalikult).

Hindamise puhul tuleb pöörata tähelepanu järgmistele tegevustele:

1. Dialoogide koostamine ja esitamine;
2. Rollimängud;
3. Tekstide ümberjutustamine;
4. Laulude päheõppimine;
5. Harjutuste tegemine ja töö sõnaraamatutega;
6. Informatsiooni otsimine internetist;
7. Eneseväljendamise oskus nii kirjalikult kui ka suuliselt;
8. Töö tulemused ainete lõimingu puhul.

Kursuse lõpus antakse õpilasele tagasisidet tema edusammude, nõrkade kohtade kohta, aktiivsuse kohta ja analüüsitakse koos tehtud tööd. Võimalusel organiseeritakse vestlust saksa keelt kõneleva isikuga.

4.2. Õppesisu

4.2.1. I Kursus - A1.1

Kõnearendus-, lugemis- ja kuulamisteemad

1. Esimesed kontaktid, tervitamine, nimi, saksa tähestik
„Willkommen in Deutschland!“/“Tere tulemast Saksamaale!“
2. Päritolu, elukoht, postii indeks
”Ich spreche Deutsch“/”Mina räägin saksa keelt“
3. Arvud 1 – 100, arvutamine, elukoht-aadress, postii indeks, telefoninumber, vanus
„Das Telefon – der Name – die Adresse“/“Telefon – Nimi – Aadress“
4. Esemad ja nende omadused, hinnaandmed, autod ja kiirus
”Das ist ein Auto“/”See on auto“
5. Teabe hankimine ja andmine; Teietamine ja sinatamine; istet pakkumine
”Mein Platz oder Ihr Platz“/“Minu koht või Teie koht?“

Keeleteadmised

1. Jutustav lause ja küsilause/Der Aussagesatz und der Fragesatz
2. Verbi pööramine (haben, sein), (fahren, sagen)/Einige Verbformen (haben, sein), (fahren, sagen)
3. Nimisõnade grammatiline sugu/Das grammatische Geschlecht der Substantive
4. Umbmäärane ja määrav artikkel, nullartikkel. Artikli kasutamine üldjuhul. Artikli käänamine (Nominativ, Akkusativ)/ Dr bestimmte und unbestimmte Artikel. Nominativ und Akkusativ
5. Omastavad asesõnad (*mein, dein, sein, ihr, unser, euer, ihr*), nende kasutamine ja käänamine (Nominativ, Akkusativ). Umbmäärane asesõna kein/ Die Possessivpronomen (mein, dein, sein, ihr, unser, euer, ihr), das Indefinitpronomen *kein*

4.2.2. II Kursus - A1.1

Kõnearendus-, lugemis- ja kuulamisteemad

1. Minu perekond. Perekond ja isiklikud suhted. (Pereliikmed, peresuhted, abielu, kodu ja kasvatus)
”Viele Familien“/”Palju perekondi“
2. Kellaaeg. (Argipäeva tööd ja tegemised, päeva kirjeldus, võimalikud vaba aja veetmise tegevused.) Tervitamine ja hüvastijätmine
”Wann?“/”Millal?“
3. Kuud, nädalapäevad, tähtpäevad ja riigipühad, sünnipäev, tähtaja määramine
”Der Kalender“/”Kalender“
4. Päeva kirjeldus, aja kulg, kuupäevad, kalender-märkmik
”Was haben Sie heute vor?“/“Mis Teil täna kavas/ees on?“

5. Söömine ja joomine. Kodus ja väljaspool kodu, lauakombed, toidukaardi lugemine, tellimine ja maksimine restoranis, hindades orienteerumine; head isu soovimine ja vastusoovimine
"Guten Appetit!"/"Head isu!"

Keeleteadmised

1. Nimisõnad. Ainsus ja mitmus, mitmuse moodustamine. Omastavad asesõnad (*sein/e, ihr/e* (Sg.), *ihr/e* (Pl.)). Sõnamoodustus (Sufiks *-in*)/ Die Pluralbildung der Substantive. Die Possessivpronomen *sein/e, ihr/e* (Sg.), *ihr/e* (Pl.). Wortbildung (Das Suffix *-in*)
2. Öeldise koht jutustavas lauses. Tegusõnade *kommen, arbeiten, heißen* pööramine/ Die Stellung des Prädikats im Aussagesatz. Die Konjugation von *kommen, arbeiten, heißen*.
3. Järgarvsõnad. Omastavad asesõnad (ülevaade). Isikuliste asesõnade *er, sie, es* kasutamine/ Ordnungszahlen. Possessivpronomen (Übersicht). Der Gebrauch der Personalpronomen *er, sie, es*
4. Modaalverbid *können, müssen, wollen, dürfen*/ Modalverben *können, müssen, wollen, dürfen*.
5. Tegusõnade *essen, nehmen, sprechen, lesen; möchte* pööramine. Tegusõna *mögen* pööramine/ Konjugation (*essen, nehmen, sprechen, lesen; möchte*). Die Konjugation von *mögen*

4.2.3. III Kursus -A1.2

Kõnearendus-, lugemis- ja kuulamisteemad

1. Kliima ja loodus. Kliima Eestis ja Saksamaal. Ilm. Maastik
"Jetzt ist Herbst"/"Nüüd on sügis"
2. Kehaosad, valud, meditsiini esed, ravimid. Tervis ja arsti poole pöördumine
"Was tun, wenn man krank ist?"/"Mida teha, kui olen haige?"
3. Esemekoduses majapidamises. Kodu. Esemekodude ja nende kirjeldamine, võimalikud ruumid, nende kirjeldamine, mööbel, moodne köök, korterisisustus, korteriturg, suhted naabritega
"Wohnen und Alltag"/"Elamine ja argipäev"
4. Orienteerumine linnas. Ostmine ja kinkimine. Linna plaan, tee küsimine ja kirjeldamine, linnaekskursioon, kingituste ostmine ja kinkimine, postkontoris.
"Orientierung in der Stadt"/"Orienteerumine linnas"
5. Klassi lugemine. Saksa muinasjutt ja jõulud Saksamaal.
Gemeinsames Klassenlesen. Deutsches Märchen und Weihnachten in Deutschland.

Keeleteadmised

1. Reeglipärased/nõrgad ja ebareeglipärased/tugevad tegusõnad. Enesekohased tegusõnad. Tegusõna indikatiivi ajavormide (Präsens, Präteritum, Perfekt) moodustamine ja kasutamine. Käskiva kõneviisi moodustamine ja kasutamine/ Verben mit Vokalwechsel. Imperativ. Perfekt: Struktur und Beispiele
2. Eesõnad daativi ja akusatiiviga (an, auf, hinter, neben, in, über, unter, vor, zwischen), daativiga (mit, nach, bei, seit, aus, von, zu), akusatiiviga (für, durch, um, entlang)/Wechselpräpositionen
3. Nimisõnade grammatiline sugu. Nimisõnade käänamine (Nominativ, Genitiv, Dativ, Akkusativ)/Deklination der Substantive
4. Tähtsamad kohta, aega, viisi, hulka, põhjulikke seoseid väljendavad mäarsõnad/Adverbien
5. Lihtlause. Jaatavad, eitavad ja küsilauseid.
Lauseliikmed. Liitlause. Pea- ja kõrvallause./ Einfacher Satz. Haupt- und Nebensatz

4.2.4. IV Kursus - A1.2

Kõnearendus-, lugemis- ja kuulamisteemad

1. Toiduained ja toiduainete kvaliteet, toiduainete ostmine, hindades orienteerumine.
"Wir kaufen Lebensmittel ein"/"Me teeme sisseoste"
2. Soovide väljendamine; riidetuse ja mööbli väljavahetamine, oma soovi väljendamine ja kaaslase soovi küsimine; kingituste ostmine ja kinkimine; sisseostude maksimine.

„Wir kaufen Kleidung und Möbel“/“Me ostame riideid ja mööblit“

3. Koha- ja suuna andmed

„Wohin und wo?“/“Kuhu ja kus?“

4. Kool, haridus, elukutse. Töö, tööstus, majandus.

Haridussüsteem ja õppimisvõimalused Eestis ja Saksamaal, elukutsed ja kutsevalik, eelistused, töö ja tööpuudus.

”Wir alle haben viel zu tun“/”Me oleme kõik väga hõivatud“

5. Harrastused ja vaba aeg. Muusika, kino, teater, reisimine, kirjandus, televisioon, sportimine, spordialad, kunst, kolleksioneerimine, käsitöö.

„Unsere Freizeit I“/“Meie vabaaeg I“

Keeleteadmised

1. Lahutatavate eesliidetega tegusõnad; väljend *es gibt*; omadussõna koos tegusõnaga *sein*; omadussõna ilma artiklita/Die Verben mit trennbaren Vorsilben; *es gibt* + Akk.; das Adjektiv mit dem Verb *sein*; das Adjektiv ohne Artikel

2. Alusele suunatud küsimus; omadussõna umbmäärase artikli järel; liitnimisõnad/Die Frage nach dem Subjekt; Das Adjektiv nach dem unbestimmten Artikel; die zusammengesetzten Substantive

3. Tegusõnade *sollen* ja *wissen* pööramine; nimisõnade käänamine: *Nominativ, Akkusativ, Dativ*; eessõna ja kääne; eessõnade *nach, zu, bei* kasutamine/ Die Konjugation von *sollen* und *wissen*; die Präposition und der Kasus; der Gebrauch der Präpositionen *nach, zu, bei*

4. Umbmäärased asesõnad (*jeder, jede, jedes*); Näitavad asesõnad (*dieser, diese, dieses*). Küsivad asesõnad (*welcher, welche, welches*); Sidesõnad (denn, aber, oder, sondern, und, weil, dass, ob, wenn) ja nende kasutamine; Enesekohased tegusõnad; omadussõna määrava artikli järel/ Das Demonstrativpronomen; das Indefinitpronomen; das Interrogativpronomen; über den Gebrauch von Konjunktionen; Reflexive Verben; das Adjektiv nach dem bestimmten Artikel

5. Umbmäärane asesõna *man*; Lihtlause. Lausemudelid öeldise pöördelise vormi (finite Verbform) asukoha järgi: verb teisel, esimesel ja viimasel kohal. Lauseliikmed. Liitlause; *es* kasutamine; eessõna *von* + Dat. /Das Indefinitpronomen *man*; der Haupt- und Nebensatz; der Gebrauch von *es*; die Präposition *von* + Dat.

4.2.5. V Kursus – A.2.2

Kõnearendus-, lugemis- ja kuulamisteemad

1. Puhkus ja õppevaba-aeg; meeldimise ja mitte-meeldimise väljendamine; arvamuste ja tunnete väljendamine; head reisi soovimine

„Unsere Freizeit II“/“Meie vabaaeg II“

2. Postkontoris; tee kirjeldus; pank; postimaja; liiklus; tee küsimine ja juhatamine

”Wie komme ich zur Post?“/“Kuidas minna postimajja?“

3. Probleemidest ja õnnetuste kohta informatsiooni anda (politsei, tuletõrje); abi paluda; tervis ja haigus; head paranemist soovimine

”Notruf“/”Hädaabi“

4. Eesti. Asukoht, keel, pealinn, valitsemiskord, poliitika, majandus, rahvusvahelised suhted, loodus ja vaatamisväärsused. Geograafilisi ja ajaloolisi andmeid teha; Eestist jutustada

”Wo liegt Estland?“/”Kus asub Eesti?“

5. Õpitavat keelt kõnelevad maad. Saksa keel ja saksa kultuur.

Sakslased välismaal ja välismaalased Saksamaal. Uudised ja poliitika. (Riik, rahvastik, tähtsamad geograafilised, majanduslikud ja poliitilised andmed, kuulsad isikud, erinevused keeles, välismaal töötamine.)

”Wo spricht man Deutsch?“/”Kus räägitakse saksa keelt?“

Keeleteadmised

1. Nimisõna käänamine; Genitiivi kääne; Pärinimede käänamine; Lihtminevik tegusõnast

- olema*/ Der Genitiv; der Genitiv oder die Präposition *von*?; das Präteritum von *sein*
2. Eessõnad *durch, um, entlang, über, zwischen*; Tähtsamad kohta väljendavad mäarsõnad/ Die Präpositionen *durch, um, entlang, über, zwischen*; Lokaladverbien
3. Tegusõna indikatiivi ajavormide (Täisminevik; 2. partitsiip); Infinitiivi kasutamine partikliga *zu* ja ilma; Käskiv kõneviis; Lihtminevik; Daativi ja akusatiivi sihtis/Das Perfekt; das Partizip II; Infinitiv + *zu*; der Imperativ; das Präteritum; Dativ- und Akkusativergänzung
4. Omadussõnade võrdlusastmed/Die Komparationsstufen der Adjektive
5. Arvsõnad. Põhi- ja järgarvud, kuupäev, aasta. Koha- ja kuupäeva väljendamine/ Orts- und Datumsangaben

4.2.6. VI Kursus – A2.2

Kõnearendus-, lugemis- ja kuulamisteemad

1. Mina ja inimesed minu ümber. Välimus ja isiksus. (Välimus, kehaosad, isikute võrdlemine, arvamuse avaldamine, sallivus ja eelarvamused.)
2. Haridus ja töö. Kool, haridus, elukutse. Töö, tööstus, majandus. (Haridussüsteem ja õppimisvõimalused Eestis ja Saksamaal, elukutsed ja kutsevalik, eelistused, töö ja tööpuudus, palk ja perekonna eelarve.
3. Meedia ja ilukirjandus. Televisioon ja meelelahutus. Raamatud, lugemine. (Televisioon, raadio, ilukirjandus.)
4. Inimene, teadus ja tehnika. Infoühiskond ja selle probleemid
5. Hansalinn Tallinn, vaatamisväärsused

Keeleteadmised

1. Lauseõpetus. Lihtlause. Jaatavad, eitavad ja küsilauseid. Lausemudelid öeldise pöördelise vormi (finite Verbform) asukoha järgi: verb teisel, esimesel ja viimasel kohal. Lauseliikmed. Liitlause. Rindlause: kopulatiivsed (und, sowohl ... als, auch, weder ... noch), disjunktiivsed (oder), adversatiivsed (aber, sondern, doch), kausaalsed (denn), konsekutiivsed (deshalb), kontsessiivsed (trotzdem) rindlauseid.
2. Umbmäärased asesõnad (man, einer, keiner, jemand, jeder, niemand, etwas, alles, alle, nichts, beide, viele, wenige). Küsivad asesõnad (wer, was, für einer, welcher)
3. Sõnatuletus. Liitsõnade moodustamine. Ees- ja järelliited. Tegusõnade lahutamatud ja lahutatavad eesliited. Tähtsamad nimi- ja omadussõnade ees- ja järelliited (prefiksid ja sufiksid). Arvsõnade tuletusliited. Hindamine toimub vastavalt kooli hindamissüsteemile hinnetega (1) – (5). Kursuse jooksul toimub individuaalne suuline hindamine, iga teema lõpus toimub test (kirjalikult).

4.3. Hindamine

- Hindamine toimub vastavalt kooli hindamissüsteemile hinnetega (1) – (5). Kursuse jooksul toimub individuaalne suuline hindamine, iga teema lõpus toimub test (kirjalikult). Hindamise puhul tuleb pöörata tähelepanu järgmistele tegevustele:
1. Dialoogide koostamine ja esitamine;
  2. Rollimängud;
  3. Tekstide ümberjutustamine;
  4. Laulude päheõppimine;
  5. Harjutuste tegemine ja töö sõnaraamatutega;
  6. Informatsiooni otsimine internetist;

7. Eneseväljendamise oskus nii kirjalikult kui ka suuliselt;

8. Töö tulemused ainete lõimingu puhul.

Kursuse lõpus antakse õpilasele tagasisidet tema edusammude, nõrkade kohtade kohta, aktiivsuse kohta ja analüüsitakse koos tehtud tööd. Võimalusel organiseeritakse vestlust saksa keelt kõneleva isikuga.